

**BAZELE CONCEPTUALE, PRINCIPII
ȘI CRITERII DE STABILITATE A BĂNCILOR
ÎN CONTEXTUL ASIGURĂRII SECURITĂȚII
FINANCIARE A ACESTORA**

*Dina MĂRGINEANU, lector universitar,
magistru în economie, Universitatea „Perspectiva-INT”*

Sistemele financiare la etapa contemporană sunt supuse unor modificări esențiale, dar de fapt ca și economia în general, datorită unui șir de factori printre care putem menționa: inovațiile tehnologice și financiare, liberalizarea intensă atât a fluxurilor reale cât și a celor financiare, intensificarea procesului de globalizare. Astfel, sfera financiară nu este scutită de tensiuni și mișcări destabilizatoare, generatoare de riscuri atât pentru actorii propriu-ziși ai sistemului financiar, cât și pentru economie în ansamblu. În acest context realizarea stabilității financiare constituie una din noile provocări cărora trebuie să le facă față economiile contemporane.

Cuvinte cheie: securitate financiară, bănci, stabilitate, lichiditate, principii de reglementare, stabilitate financiară.

Economiile contemporane înalt dezvoltate sunt economii deschise spre exterior, integrate în fluxurile economice mondiale. În condițiile globalizării intense a proceselor financiare economia națională, pentru a fi viabilă, trebuie să-și asigure un echilibru între intrări și ieșiri, în raport cu economia mondială. Realizarea unui echilibru semnifică capacitatea sistemului de a-și restabili starea de echilibru chiar și ca urmare a acțiunii factorilor destabilizatori ai mediului extern. Însă aici ar fi necesar de făcut o remarcă, că factorii destabilizatori pot fi atât pozitivi, cât și negativi. Acest concept a fost expus de către A. Liapunov și A. Puancare [4].

Stabilitatea financiară tinde să mențină echilibrul relativ în economie la nivelul întregii societăți și prezintă o condiție primordială a progresului acesteia. După cum o demonstrează și criza actuală, stabilitatea financiară joacă un rol esențial în cadrul sistemului financiar și în economie pe ansamblu. Având în vedere numărul din ce în ce mai mare de instituții financiare active la ora actuală în una sau mai multe țări, sau pe unul sau mai multe continente, stabilitatea financiară la nivel mondial a devenit și mai importantă.

Pentru a asigura stabilitatea financiară este necesar de a fi identificate principalele surse de risc și de vulnerabilitate. Vulnerabilitățile generează “instabilitate financiară”, care periclitează “stabilitatea financiară”. Forma cea mai gravă a instabilității financiare o reprezintă criza financiară, exprimată printr-o disfuncționalitate pronunțată pe o perioadă prelungită. În măsura în care vulnerabilitățile nu sunt eliminate prin mecanisme și măsuri adecvate, riscurile cu care se confruntă sistemul financiar se amplifică și se răspândesc afectând întreg sistemul economic.

Practica demonstrează, că vulnerabilitățile în sistemul financiar apar de obicei la nivelul instituțiilor financiare. Inițial fiind afectată o singură instituție, sau în unele cazuri concomitent mai multe instituții, ulterior aceste vulnerabilități se răspândesc și asupra altor componente ale sistemului

**THE CONCEPTUAL FOUNDATIONS,
PRINCIPLES AND CRITERIA FOR STABILITY
OF BANKS IN THE CONTEXT OF THEIR
FINANCIAL SECURITY**

*Dina MĂRGINEANU, Lecturer, PhD Candidate,
University "Perspectiva-INT"*

Financial systems in our contemporary stage undergo significant changes, but in fact as economy in general, due to a number of factors among which we can mention: technological and financial innovations, intense liberalization of both the real and financial flows, intensification of the process of globalization. Thus the financial sphere is not exempt from tensions and destabilizing movements, generating risks for both the properly so called actors of the financial system and the economy as a whole. In this context, achieving financial stability is one of the new challenges that modern economies face.

Key words: financial security, banks, stability, liquidity, regulatory principles, financial stability.

JEL Classification: G18, G21, G32, G33, G38, G39

The contemporary highly developed economies are outwards opened economies, integrated into global economic flows. In conditions of globalization of financial processes, for being viable, national economy must ensure a balance between inputs and outputs in relation to the global economy. Striking a balance means the ability of the system to restore the balance even the actions of the external environment destabilizing factors. But here it is necessary to make a remark that destabilizing factors can be both positive and negative. This concept was presented by A. Lyapunov and A. Puancare [4].

Financial stability tends to maintain relative balance in the economy of the entire society and presents a primary condition of its progress. As it is demonstrated by the current crisis, financial stability plays a key role in the financial system and the economy as a whole. Considering the increasing number of currently active financial institutions in one or more countries, or on one or more continents, global financial stability has become even more important.

To ensure the financial stability it is necessary to be identified the main sources of risk and vulnerability. Vulnerabilities generate "financial instability" damaging "financial stability". The most severe financial instability is the financial crisis, expressed by a malfunction marked over an extended period. As far as vulnerabilities are not eliminated through appropriate mechanisms and measures, the risks faced by the financial system is amplified and spread throughout affecting the whole economic system.

Practice shows that the financial system vulnerabilities usually appear on financial institutions. Initially being affected one institution, or in some cases several institutions simultaneously, then these vulnerabilities are spreading to other parts of the financial system. Traditional risks that are met in the financial system are: forgiveness

financiar. Riscurile tradiționale care se înaltesc în cadrul sistemului financiar sunt nerambursarea creditelor, riscul de piață, de lichiditate, rata dobânzii etc., dar nu sunt de exclus și riscurile operaționale și reputaționale. Băncile, societățile de asigurări și alte instituții ale sistemului financiar formează prima linie, care sesizează riscurile și vulnerabilitățile sistemului financiar. Acestea le revine responsabilitatea de a-și menține viabilitatea și solvabilitatea, verificând bonitatea debitorilor și gestionând astfel riscurile pe care le asumă. În țările cu economii emergente principalele instituții ale sistemului financiar sunt băncile, care sunt principalii și practic unici intermediari financiari ai sistemului, care oferă serviciile și produsele sale clienților. Aceasta prezintă deosebirea de țările înalt dezvoltate, în cadrul sistemelor financiare ale cărora sunt dezvoltate piețele bursiere și alte componente ale sistemului financiar, cum ar fi companiile de investiții financiare, companiile de asigurări, case de economii etc. În aceste condiții în cadrul economiei autohtone accentul se pune pe analiza stabilității financiare a băncilor comerciale. Un rol nu mai puțin important în procesul de detectare și prevenire a riscurilor și vulnerabilităților sistemului financiar îl au autoritățile publice, care adoptă măsuri pe care instituțiile financiare trebuie să le respecte pentru a asigura gestionarea eficientă a riscurilor. Aceste măsuri se referă, în special, la reglementarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor sistemului, precum și monitorizarea și evaluarea riscurilor și vulnerabilităților din cadrul sistemului financiar pe ansamblu.

În ceea ce privește Banca Națională a României, aceasta definește „stabilitatea financiară”, în sens larg, „ca cea caracteristică a sistemului financiar de a face față șocurilor sistemice pe o bază durabilă și fără perturbări majore, de a aloca eficient resursele financiare în economie și de a identifica și gestiona eficient riscurile” [9]. În condițiile unei economii actuale globalizate, în care sistemele bancare naționale sunt văzute ca elemente componente ale sistemului bancar internațional, un rol important în asigurarea stabilității financiare a sistemului bancar revine și unor organizații, instituții, acorduri internaționale: FMI, BM, BERD, Acordul Basel etc.

FMI evidențiază, că stabilitatea financiară deține o importanță tot mai mare în cadrul economiei contemporane globalizate, ca urmare a mai multor procese:

1. Sistemul financiar în economiile contemporane se dezvoltă mai intens decât economia reală. În economiile dezvoltate activele financiare depășesc cu mult indicatorii anuali ai activității economice.

2. Ca rezultat al intensificării proceselor de integrare, sistemele financiare naționale devin tot mai interdependente, constituind, de fapt, un sistem financiar internațional unic, ce are ca elemente componente sistemele financiare naționale.

3. Sistemele financiare sunt într-o dezvoltare continuă, datorită aplicării instrumentelor financiare noi, diversificarea activității impune, pe de o parte, beneficii și venituri suplimentare, iar pe de altă parte, impunerea de riscuri noi și mai dificil de administrat [8].

Ca finalitate a diverselor cercetări referitoare la stabilitatea sistemelor financiare în economiile în tranziție efectuate de către Banca Mondială, au fost determinate ca componente principale ale stabilității sistemului financiar următoarele

credit risk, market risk, liquidity risk and interest rate etc., but are not excluded also operational and reputational risks. Banks, insurance companies and other financial institutions form the first line system, which detects risks and vulnerabilities of the financial system. They have the responsibility to maintain the viability and solvency, check the creditworthiness of borrowers and managing the risks that they take. In emerging countries the main institutions of the financial system as banks which are the main also practically only ones system of financial intermediaries that provide services also products to customers. It presents the distinction of the highly developed countries, in financial system of whose are developed stock markets also other parts of the financial system, such as financial investment companies, insurance companies, savings etc. Under these conditions in the domestic economy emphasis is on the commercial banks' financial stability analysis. A no less important role in detecting and preventing the risks and vulnerabilities of the financial system it have authorities that adopt measures that financial institutions must follow in order to ensure effective risk management. These measures concern in particular the regulation and prudential supervision of the system institutions' actions, and monitoring and evaluation of risks and vulnerabilities in the financial system as a whole.

Regarding the National Bank of Romania, it defines "financial stability" broadly "as the feature of the financial system to withstand systemic shocks on a sustainable basis and without major disruption, to efficiently allocate resources across the economy and identify and manage risks" [9]. Under the conditions of the current global economy, in which banking systems are seen as parts of the international banking system, an important role in ensuring the financial stability of the banking system returns to organizations, institutions, international agreements: IMF, WB, EBRD, Basel Agreement etc.

IMF highlights that financial stability has a growing importance in the contemporary globalized economy as a result of several processes:

1. The financial system in modern economies grow more intense than the real economy. In developed economies, financial assets exceed the annual indicators of economic activity.

2. As a result of the intensification of integration processes of national financial systems become increasingly interdependent, constituting, in fact, a unique international financial system, which has the national financial systems as components.

3. Financial and systems are in continuous development, due to the application of new financial instruments, activity diversification requires, on the one hand benefits and additional income on the other hand, imposing new risks and more difficult to manage [8].

As a finality of the various investigations concerning the stability of financial systems in transition economies conducted by the World Bank, have been determined, as main components of the financial system stability the following elements:

- Favorable legal environment;
- Transparency of information for investors;

elemente:

- mediul legal favorabil;
- transparența informației pentru investitori;
- existența unui sistem efectiv de administrare, supraveghere și reglementare;
- managementul efectiv al riscurilor organizațiilor de credit etc. [3].

FMI și BM au lansat în 1999 Programul de Evaluare a Sistemului Financiar (PESF) al cărui obiectiv primordial este identificarea timpurie a potențialelor vulnerabilități ale sectorului financiar, ceea ce determină faptul că se pune accentul pe prevenirea crizelor. O altă direcție a programului este dezvoltarea sistemelor financiare al țărilor participante dar și a sistemului financiar internațional. Pentru identificarea riscurilor și vulnerabilităților sistemului financiar-bancar se utilizează diverși indicatori de soliditate (vulnerabilitate) financiară și diverse teste de rezistență macrofinanciară.

În literatura economică nu există un unic concept referitor la conținutul noțiunii de „stabilitate financiară”. Unii autori determină stabilitatea financiară pornind de la conceptul opus: „instabilitate financiară”.

F. Mishkin consideră, că „instabilitatea financiară apare atunci când șocurile din sistemul financiar interferează cu fluxul informațional în așa mod încât sistemul financiar nu mai este capabil să-și îndeplinească funcțiile și să canalizeze resursele spre destinațiile cele mai productive” [2].

Fetisov determină stabilitatea băncilor comerciale, ca capacitatea acestora de a-și îndeplini funcțiile în economie independent de influența factorilor externi și interni, care împiedică realizarea lor. Prin stabilitatea băncii se înțelege „capacitatea băncii de a-și păstra situația (caracteristicile) inițială, chiar și în cazul unor pierderi financiare imprevizibile, atingerea situației de echilibru în baza autoreglementării interne bancare pe calea adaptării administrării sale la condițiile interne și externe de activitate” [6].

Deoseori, unii cercetători identifică noțiunea de "stabilitate, fiabilitate a băncii" cu noțiunea de "securitate a băncii", sau sunt tratate ca sinonime. De exemplu, N.A. Savinskaya, având în vedere condițiile generale de securitate în sectorul bancar, remarcă că "în prim plan ar trebui să fie pusă stabilitatea și fiabilitatea economică a băncilor însăși" [7].

Stabilitatea și fiabilitatea economică, este rezultatul multor componente. Aceste componente pot fi comparate cu niște verigi, care se întâlnesc în mai multe lanțuri legate între ele.

Prima verigă – însăși organizatorii băncii (persoane fizice sau echipe de fondatori), rolul băncii, provocările actuale și obiectivele strategice ale funcționării, structura managerială a băncii. A doua verigă – tehnologiile bancare: echipamentele tehnice, documentarea operațiunilor, profesionalitatea participanților, instrumentarul bancar. A treia verigă – relațiile interne și externe: sistemul de comunicare în cadrul bancar, structurile intrabancare, relațiile dintre angajații băncii și clienții deservici, relațiile intra-statale și inter-statale bilaterale, relațiile inter-bancare.

După cum s-a menționat anterior, securitatea financiară a băncii comerciale este asociată cu conceptele de stabilitate și siguranță a băncilor, și este determinat, inclusiv, de eficacitatea politicii monetar-credite promovată de stat.

- The existence of an effective system of administration, supervision and regulation;
- Effective management of credit organizations' risks [3].

IMF and World Bank launched in 1999 Financial System Assessment Program (FSAP) whose primary objective is the early identification of potential vulnerabilities financial sector, which also determines that is put accent on crisis prevention. Another direction of the program is to develop the financial systems of the participating countries and the international financial system. To identify risks and vulnerabilities financial and banking system is used various indicators of financial reliability (vulnerability) and various macro financial resistance tests.

In economic literature there is no an unique concept relating to content of the concept of "financial stability". Some authors determine financial stability based on the opposite concept: "financial instability".

F. Mishkin believes that "financial instability occurs when shocks in the financial system interfere with information flow in a way that the financial system is no longer able to fulfill its functions and to channel the resources to the most productive destinations" [2].

Fetisov determines the stability of commercial banks as its ability to perform its functions independently in the economy, to influence the external and internal factors that prevent their realization. The bank stability means "the bank's ability to keep the situation (feature) in its original form, even in the event of unforeseen financial loss, achieving equilibrium situation in the banking internal self administration on the way of adapting its internal and external activity conditions" [6].

Often, some researchers identify the notion of "stability / reliability of the bank" with the notion of "security of the bank", or are treated as synonyms. For example, NA Savinskaya, considering the general security conditions in the banking sector, noted that "the first plan should be put stability and economic viability of banks itself" [7].

Stability and economic viability is the result of many components. These components may be compared with some rings, which can be found in a number of interlinked chains.

The first link – bank organizers itself (individuals or teams of founders), the role of the bank, challenges and strategic objectives of the operation, management structure of the bank. The second link – banking technologies: technical equipment, documentation of operations, professionalism of the participants, bank instruments. The third link – internal and external relations: communication within the banking system, intra-banking structures, relations between bank employees and customers, intra-state, bilateral inter-state and inter-banking relations.

As mentioned above, the financial security of commercial bank is associated with the concepts of stability and safety of banks, and is determined, including the effectiveness of monetary and credit policy promoted by the state.

In the Explanatory Dictionary of the Romanian Language the term stability is expressed as, "the

În DEX al limbii române termenul de stabilitate este exprimat ca, "însușirea de a fi stabil, stare a ceea ce nu se schimbă, nu fluctuează, proprietate a unui sistem fizic, chimic de a-și reveni în starea sa inițială când este deplasat din această stare" [1].

Prin stabilitatea băncii se înțelege "abilitatea unei bănci să-și mențină starea sa inițială, chiar și în cazul pierderilor financiare neprevăzute". Nivelul stabilității bancare poate fi exprimat prin nivelul maxim de pierderi neașteptate, la care se mai păstrează starea normală de funcționare, iar în caz de depășire a nivelului respectiv poate să survină falimentul băncii. De aici putem considera stabilitatea ca starea de a putea menține poziția inițială. Conceptul de "stabilitate" este definit de către unii autori ca "un mecanism capabil să asigure o reducere, de-a lungul timpului, a pierderilor financiare neprevăzute ale băncii. Gradul stabilității este viteza cu care banca poate depăși consecințele negative ale unor factori neprevăzuți care conduc la pierderi". Stabilitatea globală a băncilor comerciale, prin definiția dată de cercetătorul Y.S. Maslencikov este "realizarea echilibrului în baza auto-reglementării prin adaptarea managementului său la condițiile externe și interne" [6].

De noțiunea "securitatea financiară a băncii" este strâns legat termenul "siguranța" băncilor. În DEX al limbii române termenul "siguranță" este explicat ca faptul de a se afla la adăpost de orice pericol, stare sau sentiment de încredere, datorate lipsei oricărui pericol, complex de condiții materiale, economice, politice care asigură securitatea, protejarea [1]. În sectorul bancar noțiunea "siguranță" are o arie foarte largă. Pe de o parte, aceasta reprezintă stabilitatea, dar nu numai în perioada de criză, dar și din punct de vedere strategic. Pe de altă parte, siguranța nu este numai capacitatea de a supraviețui în perioade dificile, dar posibilitatea de a suporta unele fenomene cu pierderi minime.

Trebuie remarcat faptul, că termenul de "siguranță" este folosit în deosebi pentru estimarea unei bănci concrete. Unii economiști consideră că "asigurarea securității băncilor comerciale înseamnă crearea unui complex de condiții financiar-economice, juridice și alte condiții necesare pentru funcționare stabilă" [4]. Aici asigurarea securității băncilor comerciale se determină ca crearea, în primul rând, a condițiilor economice de funcționare. Însă o astfel de definiție este foarte îngustă, în primul rând, pentru că funcționarea trebuie să fie completată și de dezvoltarea băncii comerciale, și în al doilea rând, asigurarea securității nu poate fi redusă exclusiv la crearea anumitor condiții.

Securitatea financiară reprezintă baza securității economice. Termenul de securitate financiară implică o legătură fie cu numerar, resurse financiare, fluxuri financiare, instrumente monetare și financiare, sau cu relațiile economice ca urmare a fluxului de numerar, manipularea numerarului, utilizarea banilor. Securitatea financiară a sectorului bancar nu este posibil a fi asociată cu măsuri tehnice, măsuri de reglementare, siguranța bunurilor materiale. Acestea din urmă se referă la securitatea materială și paza băncii.

În ceea ce privește scurgerile de informații, este necesar de a specifica ce fel de informație, se referă la datele cu caracter economic sau nu. Este evident, că noțiunea de "securitate financiară a băncilor comerciale" este asociată cu siguranța informației economice bancare. Securitatea băncilor

appropriation of being stable state which does not change, does not fluctuate, property of a physical system / chemical to return to its original state when moved from this state" [1].

The stability of a bank means "the ability of a bank to maintain its original state, even if unforeseen financial losses. Banking stability level can be expressed as the maximum level of unexpected losses to which are still preserved normal operation and in case of exceeding that level, the bankruptcy may occur. From here we can consider the stability as the state of maintaining the initial position. The concept of "stability" is defined by some authors as "a mechanism that can ensure a reduction of unexpected financial losses of the bank over time. The degree of stability is the speed with which the bank can overcome the negative consequences of unforeseen factors that lead to losses. "Overall stability of commercial banks, by the definition given by researcher YS Maslencikov is "achieving balance in the management of self-regulation by adapting its internal and external conditions" [6]. The degree of stability is the speed with which the bank can overcome the negative consequences of unforeseen factors that lead to losses. "Overall stability of commercial banks, by the definition given by YS researcher Maslencikov is "achieving balance in the basis of self-regulation by adapting its management to internal and external conditions" [6].

The term "financial security of bank" is closely linked to the term "security" banks. In the Explanatory Dictionary of the Romanian language the word "safety" is explained as the fact of being safe from any hazard, condition or feeling of confidence, due to the lack of danger, a complex of material, economic, political conditions providing security, protection [1]. In the banking sector the concept of "security" has a very wide range. On the one hand, this represents the stability, not only in times of crisis, but also strategically. On the other hand, the bank is not only able to survive in times, but the ability to handle some events with minimal losses.

It should be noted that the term "security" is used especially to estimate a certain bank. Some economists believe that "security of the commercial banks means the creation of a set of financial and economic conditions, legal and other conditions required for stable operation" [4]. Here providing security of commercial banks is determined, first of all, as the creation of the economic conditions of operation. Here security is determined as the creation of commercial banks in the first place, the economic conditions of operation. However, such a definition is very narrow, firstly, the operation must be completed by the development of commercial bank, and secondly, the ensuring of security can not be reduced only to the creation of conditions.

Financial security is the basis of economic security. Term financial security implies a connection with either cash, financial resources, financial flows, monetary and financial instruments, or economic relations as a result of cash flow, cash handling, use of money. The financial security of the banking sector is not likely to be associated with technical measures, regulatory measures, the safety

comerciale din punctul de vedere a fluxurilor financiare, fondurilor financiare și informației economice conține două componente.

Prima componentă – securitatea financiar-creditară, care se referă la resursele financiare, fluxurile financiare, monetare și instrumentele financiare, relațiile economice, care afectează fluxul de numerar, circulația și utilizarea banilor.

A doua componentă – securitatea informației economice, prevenirea scurgerii și protejarea datelor economice bancare. Cercetătorii îmbină conceptul de securitate financiară a băncii cu contracararea "spălării de bani", cu prezența problemelor în domeniul securității informațiilor și dreptul la secretul comercial. Un pericol deosebit pentru securitatea economiei naționale, inclusiv a sistemului bancar, îl prezintă formarea și dezvoltarea activităților tenebre. În deosebi, activitatea bancară tenebră care sprijină businessul economiei tenebre. Acesta include: pseudo operațiunile; falsificarea cifrei de afaceri; ne înregistrarea tranzacțiilor. Se constată o serie de infracțiuni financiare, inclusiv fraudă cu banii deponenților, furtul de bani prin acte false, acreditive, scrisori de credit și altele.

Stabilitatea băncilor comerciale, în contrast cu stabilitatea altor agenții economice au caracteristici distinctive, care sunt determinate de specificul activității băncilor, ca principal intermediar financiar. Mediul dinamic al activității băncilor comerciale, inovațiile în managementul bancar a necesitat sistematizarea indicatorilor de stabilitate financiară a băncilor și desemnarea indicatorilor dominanți pentru fiecare grup de indicatori. Indicatorii stabilității financiare a băncii sunt:

- *siguranța (fiabilitatea) băncii* – capacitatea băncii de a-și îndeplini angajamentele față de clienți, determinată de lichiditatea, capacitatea de creditare și solvabilitatea băncii. Fiabilitatea băncii este caracterizată de indicatorii economici de lichiditate la moment, curent și pe termen lung;

- *flexibilitatea financiară a băncii* – capacitatea băncii de a reglementa volumul și structura operațiunilor active și pasive și a operațiunilor de monitorizare a investițiilor din contul resurselor financiare, în conformitate cu modificarea așteptărilor agenților economici sub influența factorilor de mediu extern și intern ai băncii. Acest parametru este necesar să fie utilizat pentru evaluarea prezenței opțiunilor de gestionare în activitatea băncilor. Flexibilitatea financiară a băncii este caracterizată de valoarea de piață a băncii, de performanțele băncii, rentabilitatea activelor (ROA) și a capitalului (ROE);

- *stabilitatea financiară a băncii* – aceasta este o stare a băncii, în care banca poate să îndeplinească toate obligațiunile curente și cheltuielile operaționale (de exploatare). Este o consecință a lichidității băncii, rentabilității, gestionării eficiente a riscurilor și fluxului monetar (de numerar), care permite sincronizarea fluxurilor monetare, adică a încasărilor și plăților în perioada curentă. Stabilitatea financiară a băncii este determinată de stabilitatea valorilor optime a indicatorilor, sau cel puțin aproape de valorile optime. Stabilitatea financiară a băncii se caracterizează prin indicatorii de calitate a activelor, în special, prin calitatea portofoliului de credite;

- *echilibrul financiar al băncii* – capacitatea băncii de a oferi o creștere echilibrată a activelor riscante, a

property. The latter refers to the material safety and security of the bank.

Regarding the leaks, it is necessary to specify what kind of information refers to economic data or not. It is obvious that the concept of "financial security of commercial banks" – is associated with the security of the bank's economic information. Safety of commercial banks in terms of financial flows, funds and economic information contains two components.

The first component – security of the financial lending, which refers to financial resources, financial flows, monetary and financial instruments, economic relations, affecting cash flow, circulation and use of money.

The second component – economic information security, prevent data leakage and protect the banking business. Researchers combine the bank's financial security concept with counter "money laundering" in the presence of problems in information security and the right to trade secrets. A particular danger to the security of the national economy, including the banking system presents shadow formation and development activities, especially shadow business banking supports shadow economy. It includes: pseudo operations, falsification of turnover, we record the transactions. There is a range of financial crimes, including money savers fraud, theft of money by false documents, letters of credit, letters of credit, and more.

The stability of commercial banks, in contrast to other economic stability have distinctive characteristics that are determined by the specific activity of banks as the main financial intermediary. Dynamic activity of commercial banks, bank management innovations required systematization banks' financial stability indicators and designation of dominant indicators for each group of indicators. Indicators of financial stability of the bank are:

- *safety (reliability) of the bank* – the bank's ability to meet commitments to customers, due to the liquidity and solvency of the bank's lending capacity. Reliability is characterized by economic indicators liquidity at the moment, current and long-term;

- *the financial flexibility of the bank* – the bank's ability to regulate the volume and composition of active and passive operations and operations monitoring investments from financial resources in line with changing expectations of economic agents under the influence of internal and external environment of the bank. This parameter should be used to assess the presence of management options in banks. The bank's financial flexibility is characterized by market value of the bank, the bank's performance, return on assets (ROA) and equity (ROE);

- *financial stability of the bank* – this is a state bank, the bank can meet all current liabilities and operating expenses (operating). Is a consequence of bank liquidity, profitability, effective risk management and cash flow (cash), which allows synchronization of monetary flows, ie receipts and payments in the current period. Financial stability of the bank is determined by the stability of optimal values of parameters, or at least close to optimal values. Financial stability is characterized by indicators of bank asset quality, especially the quality of the loan

obligațiilor și capitalului propriu, care să permită realizarea unui compromis între profitabilitatea, lichiditatea și gradul de risc al operațiunilor bancare. Echilibrul financiar al băncii este caracterizat prin indicatorii dezvoltării echilibrate: rata de acoperire a capitalului propriu, raportul dintre rata de creștere a bazei de resurse și a bazei de clienți.

O atenție specială se cere a fi atrasă existenței relației și interdependenței între componentele stabilității financiare a băncii: creșterea fiabilității și stabilității financiare a băncii duce la creșterea ratingului băncii și, respectiv, creșterea flexibilității financiare a băncii; menținerea echilibrului financiar denotă reducerea nivelului riscului și extinderea oportunităților băncii de a atrage resurse financiare semnificative pe termen lung, ce duce la creșterea flexibilității financiare în extinderea dimensiunilor activității. Stabilitatea financiară și echilibrul financiar al băncii sunt legate direct, deoarece o schimbare a indicatorilor de lichiditate influențează valorile profitabilității băncii și riscul operațiunilor bancare. Sistematizarea indicatorilor de stabilitate financiară permite băncii să îmbunătățească stabilitatea financiară prin intermediul analizei și reglementării indicatorilor ce caracterizează activitatea băncii.

În acest context principiile de reglementare a stabilității financiare a băncii se prezintă a fi:

1. Principiul de integrare a intereselor părților interesate, interne și externe, în dezvoltarea și actualizarea strategiei de dezvoltare a băncii în domeniul administrării stabilității financiare. Acționarii băncii sunt interesați de creșterea valorii de piață a băncii, ceea ce este posibil în cazul unei activități profitabile a băncii. Clienții băncii, adică consumatorii de servicii bancare, contragenții băncii, statul sunt cointeresați în capacitatea băncii de a respecta, onora angajamentele financiare asumate. Satisfacerea nevoilor tuturor părților interesate poate fi realizată numai de o bancă stabilă financiar;

2. Principiul de echilibrare a activităților băncii. Stabilitatea financiară a băncii poate fi realizată prin reglementarea ratei creșterii capitalului propriu, obligațiilor și activelor prin sincronizarea activelor și pasivelor după volum, valoare și termen;

3. Principiul de aplicare a inovațiilor în activitatea băncii cu agenții economici. Păstrarea și consolidarea stabilității financiare a băncii poate fi realizată prin intermediul oferirii unor operațiuni bancare tradiționale, cât și introducerea unor produse bancare noi, capabile să satisfacă așteptările crescânde ale clienților. Efectul sinergic al acestui principiu se manifestă prin creșterea bazei de clienți și de resurse ale băncii, ceea ce permite accentuarea competitivității băncii pe piața financiară;

4. Principiul de diversificare a surselor de finanțare, ce implică o varietate complexă de surse de finanțare pentru diferite tipuri de investiții. Direcția și amploarea investițiilor sunt determinate de sursa de finanțare. Folosirea principiului de diversificare a surselor de finanțare în activitatea băncii permite creșterea volumului operațiunilor active și pasive ale băncii, creșterea rentabilității capitalului propriu fără a reduce stabilitatea financiară.

Aceste principii contribuie la organizarea rațională a activității băncii, scopul căreia este satisfacerea așteptărilor

portofolio;

• *financial stability of the bank* – the bank's ability to provide a balanced growth of risky assets, bonds and equity, allowing a compromise between profitability, liquidity and riskiness of banking.

Bank financial equilibrium is characterized by balanced development indicators: rate of capital adequacy ratio of the growth rate of the resource base and customer base.

Special attention is required to be drawn to the existence of the relationship and interdependence between the bank's financial stability components: increasing reliability and financial stability of the bank and the bank's rating increases, respectively, increasing the bank's financial flexibility, maintaining financial stability and risk reduction indicates expansion bank opportunities to attract long-term significant financial resources, leading to increased financial flexibility to expand activity scale. Financial stability and financial balance are directly related to the bank as a change in liquidity indicators influence the bank's profitability and risk values banking. Systematization of financial stability indicators allow the bank to improve financial stability through the analysis and regulatory indicators characterizing the bank's activities.

In this context the principles for financial stability of the bank appear to be:

1. The principle of integrating the interests of stakeholders, internal and external, in the development and maintenance of the bank's development strategy in the management of financial stability. Shareholders are interested in increasing the market value of the bank, which is possible in case of profitable activities of the bank. Customers of the bank are interested in the ability to respect, honor financial commitments. Meeting the needs of all stakeholders can be achieved only by a financially stable bank;

2. The principle of balancing the bank's activities. The bank's financial stability can be achieved by regulating the growth rate of its own obligations and assets by synchronizing assets and liabilities by volume, value and time.

3. The principle application of innovations in the bank with economic activity. Preserving and enhancing the Bank's financial stability can be achieved through offering traditional banking operations and the introduction of new banking products, able to satisfy increasing customer expectations. The synergistic effect of this principle is manifested by increased customer base and resources of the bank, which allows emphasizing the bank's competitive financial market;

4. The principle of diversification of funding sources, which involves a complex variety of funding sources for different types of investments. The direction and magnitude of investments are determined by the source of funding. Using the principle of diversification of the bank's financing activities enable the growth of bank assets and liabilities operations, increase return on equity without reducing financial stability.

These principles contribute to the rational organization

agenților economici. Instrumentul cheie în administrarea stabilității financiare a băncii îl reprezintă capitalul social al băncii.

Analizând stabilitatea financiară a băncii, care este privită ca un element de componență a sistemului bancar, stabilitatea sistemului poate fi prezentată din punctul de vedere macro- și microeconomic. Din punct de vedere macroeconomic stabilitatea caracterizează starea sistemului în ansamblul său. Băncile individuale pot pierde stabilitatea lor financiară și pot fi supuse riscului de a intra în faliment. Cu toate acestea, stabilitatea sistemului bancar în totalitate poate rămâne fără schimbări negative, iar tendința de dezvoltare a sectorului bancar se poate menține. De pe poziția unei bănci aparte, adică la nivel micro, stabilitatea poate fi definită din punct de vedere al indicatorilor, ca stabilă sau instabilă financiar. Este posibilă și varianta, în cazul unei instabilități generale a sistemului bancar, când unele bănci ar putea să-și mențină stabilitatea financiară și chiar pot obține rezultate financiare impunătoare.

of bank activity, the purpose of which is to satisfy the expectations of economic agents. Key tool in the management of the Bank's financial stability is the capital of the bank.

Analyzing the financial stability of the bank, which is regarded as an element of composition of the banking system stability can be presented in terms of macro-and microeconomics. In terms of macroeconomic stability characterize the system as a whole. Individual banks may lose their financial stability and may be at risk of going bankrupt. However, the stability of the banking system can remain unchanged entirely negative and the trend of development of the banking sector can be maintained. From the position of a particular bank, that at the micro level, the stability can be defined in terms of indicators such as stable or unstable financially. It is possible variant for general instability of the banking system, when some banks could maintain financial stability and may be obtained imposing financial results.

Referințe bibliografice / References

1. DIMA, E., COBET, D., MANEA, L. ș.a. *Dicționar explicativ ilustrativ al limbii române*. Chișinău: Arc, Gunivas, 2007. 2240 p. ISBN 978-9975-61-155-8.
2. MISHKIN, F.S. Lessons from the Asian crisis. In: *Journal of International Money and Finance*. 1999, no. 18, pp. 709-723 [accesat 15 noiembrie 2013]. Disponibil: www.headline.ac.uk/publications/pie/DOC.pdf
3. Report of the working party on financial stability in emerging market economies. 1997, april [accesat 15 noiembrie 2013]. Disponibil: <http://www.bis.org/publ/gten02.pdf>
4. ГУЦ, А. К. *Глобальная этносоциология*. Омск: ОмГУ, 1997. 229 с. ISBN 5-7779-0056-9.
5. КАМИНСКИЙ, Д. *Банки в системе экономической безопасности региона в условиях интеграции хозяйства Дальнего Востока в АТР: сборник трудов молодых ученых*. Владивосток: ДВГАЭУ, 1998, вып. 2, сс. 15-25.
6. МАСЛЕНЧЕНКОВ, Ю.С. *Технология и организация работы банка: теория и практика*. Москва: ДЕКА, 1998. 432 с. ISBN 5-89645-003-6.
7. САВИНСКАЯ, С.А. *Устойчивость и экономическая безопасность банковской системы России*. Санкт-Петербург: Изд-во СПбГУЭФ, 1999. 254 с. ISBN 5-7310-1033-1.
8. HOUBEN, A., KAKES, J., SCHINASI, G. Towards a Framework for Safeguarding Financial Stability. 2004, june [accesat 15 noiembrie 2013]. Disponibil: <https://www.imf.org/external/pubs/cat/longres.aspx?sk=17446.0>
9. COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE. Regulament privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții: nr.13/18/ din 14.12.2006 [accesat 15 noiembrie 2013]. Disponibil: <http://www.cnvmr.ro/pdf/regulamente/ro/Regulamentul-13-18-BNR-CNVM-2006.pdf>

Recomandat spre publicare: 14.12.2013